

Gearrchúrsa de chuid na Sraithe Sóisearaí – Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS)

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe **(le húsáid le
gearrchúrsa 2016 amháin)**

An Clár Ábhar

An Réamhrá	4
Measúnuithe Rangbhunaithe: Eolas Ginearálta	4
An leibhéal gnóthachtála a chinneadh	5
Am do na Measúnuithe Rangbhunaithe	6
Neamhspleáchas na scoile i gcomhair an ullmhúcháin don Mheasúnú Rangbhunaithe	6
An chaoi a dtacaíonn an scoil leis an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích	7
Measúnú Rangbhunaithe in OSPS (gearrchúrsa)	8
Tionscadal agus machnamh	8
Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích:	9
Cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú ábhair	13
Aguisín 1: Tionscadail Shamplacha	15
Aguisín 2: Teimpléad Machnaimh	17

An Réamhrá

Cuirtear an méid seo a leanas ar fáil sa cháipéis seo, *gearrchúrsa de chuid na Sraithe Sóisearaí – Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS): Treoiríníte don Mheasúnú Rangbhunaithe*:

- Eolas ginearálta faoi Mheasúnuithe Rangbhunaithe
- Sonraí faoi chineál agus faoi raon feidhme an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a bhfuil cur síos orthu i sonraíocht 2016 do ghearrchúrsa OSPS na Sraithe Sóisearaí.
- Na Gnéithe Cáilíochta a úsáidfeadh chun cur síos a dhéanamh ar an leibhéal gnóthachtála sa Mheasúnú Rangbhunaithe
- Treoiríníte don scoil, don mhúinteoir agus don scoláire maidir leis an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích

Ba cheart na treoiríníte seo a úsáid i gcomhar le sonraíocht 2016 do ghearrchúrsa OSPS na Sraithe Sóisearaí agus le hábhair thacaíochta measúnaithe CNCM ar líne don tsraith shóisearach.

Is féidir rochtain a fháil ar an gcáipéisíocht ar fad ar www.curriculumonline.ie. Tugtar breac-chuntas ar an measúnú don tSraith Shóisearach sa Chreat don tSraith Shóisearach, 2015, atá ar fáil ag <https://www.education.ie/ga/Foilseacháin/Tuarascálacha-Beartais/Creat-don-tSraith-Shoisearach-2015.pdf>.

Measúnuithe Rangbhunaithe: Eolas Ginearálta

Is é an chaoi is fearr le cur síos a dhéanamh ar Mheasúnú Rangbhunaithe ná an tráth a dhéanann an múinteoir measúnú ar an scoláire leis an tasc sonrach/na tascanna sonracha a leagtar amach i sonraíocht ghearrchúrsa CNCM nó sa tsonraíocht ghearrchúrsa arna forbairt sa scoil. Leagtar amach sna treoiríníte seo na tascanna agus na Gnéithe Cáilíochta, a thacaíonn le breithiúnas an mhúinteora.

Cé go bhfuil an measúnú cosúil leis an measúnú leanúnach a tharlaíonn gach lá sa rang, i gcás an mheasúnaithe rangbhunaithe úsáidtear breithiúnas an mhúinteora i dtuairisciú na scoile do thuismitheoirí agus don scoláire agus d'fhéadfaí é a thairfeadh chomh maith i gcomhair cruinnithe athbhreithnithe ar fhoghlaim agus ar mheasúnú ábhair. Ullmhaíonn an scoláire don Mheasúnú Rangbhunaithe thar thréimhse ama mholta sa dara nó sa tríú bliain. Ní chuirtear torthaí a bhaintear

amach i dtionscadail eile, in obair baile, ná i dtrialacha a dhéanann an scoláire le linn dó a ghnáthobair ranga a dhéanamh san áireamh le tuairisceoir a bhronnadh mar chuid den Mheasúnú Rangbhunaithe.

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh

Tá ceithre thuairisceoir leibhéil gnóthachtála do gach Measúnú Rangbhunaithe ann: *Thar barr ar fad*, *Os cionn na n-ionchas*, *Ag teacht leis na hionchais*, agus *Níor chomhlíon na hionchais go fóill*. Meastar go dtagann an obair ar fad a chuirtear isteach le ceann de na ceithre thuairisceoir sin.

Úsáideann an múinteoir na Gnéithe Cáilíochta, a leagtar amach sna treoirlínte seo (lch 14), leis an leibhéal gnóthachtála i ngach Measúnú Rangbhunaithe a chinneadh. Is iad na Gnéithe Cáilíochta na critéir a úsáidfeá lena mheas cén ceann de na Tuairisceoirí seo a leanas is fearr a oireann d'obair an scoláire:

Úsáidtear **Thar barr ar fad** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear na Gnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe ar chaighdeán an-ard. Cé nach gá don obair a bheith gan locht ar fad, tá níos mó láidreachtaí ná lochtanna ag baint leis an saothar, agus níl i gceist leis na lochtanna ach lochtanna beaga. Is furasta don scoláire moltaí le haghaidh feabhsúcháin a chur i bhfeidhm.

Úsáidtear **Os cionn na n-ionchas** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear na Gnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe go han-mhaith. Léiríonn an scoláire tuiscint shoiléir ar an gcaoi le gach réimse den tasc a chur i gcrích. D'fhéadfadh sé go dtabharfadh an múinteoir aiseolas gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar ghné áirithe den saothar nó tuilleadh snasa a chur uirthi, ach tá sé ar ardchaighdeán ar an iomlán.

Úsáidtear **Ag teacht leis na hionchais** le cur síos a dhéanamh ar shaothar ina léirítear formhór na nGnéithe Cáilíochta don Mheasúnú Rangbhunaithe go maith. Léiríonn sé go raibh tuiscint mhaith ag an scoláire ar an tasc a bhí le déanamh agus tá sé saor ó aon locht suntasach. D'fhéadfadh sé go gcuirfeadh an t-aiseolas in iúl gur gá tuilleadh airde a dhíriú ar réimsí áirithe nó gur gá iad a cheartú, ach tá an obair idir inniúil agus chruinn den chuid is mó.

Úsáidtear **Níor chomhlíon na hionchais go fóill** le cur síos a dhéanamh ar shaothar nach gcomhlíonann riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná na nGnéithe Cáilíochta a bhaineann leis. B'fhéidir go ndearna an scoláire iarracht mhaith, ach níor thuig sé a raibh i gceist leis an tasc i ndáiríre nó tá sé curtha ó mhaith ag botúin nach beag. Tarraingeoidh an t-aiseolas aird ar na heasnaimh bhunúsacha ar gá iad a chur ina gceart.

Agus na Gnéithe Cáilíochta á n-úsáid ag an múinteoir le leibhéal gnóthachtála an scoláire a mheas sa Mheasúnú Rangbhunaithe, úsáideann sé breithiúnas ‘ar an iomlán’. Ba cheart don mhúinteoir na Gnéithe Cáilíochta a léamh (*Níor chomhlíon na hionchais go fóill ar dtús*) go dtí go dtagann sé ar an tuairisceoir is fearr a dhéanann cur síos ar an saothar atá á mheas. Nuair nach bhfuil sé an-soiléir cén tuairisceoir cáilíochta ba cheart a úsáid, ní mór don mhúinteoir breithiúnas a dhéanamh de réir na fianaise ó obair an scoláire le teacht ar an tuairisceoir is fearr a oireann d’obair an scoláire ar an iomlán. Cuireann cur chuige ‘na rogha is oiriúnaí’ ar chumas an mhúinteora an tuairisceoir is fearr a dhéanann cur síos ‘ar an iomlán’ ar an saothar atá á mheas a roghnú.

Níor cheart don mhúinteoir talamh slán a dhéanamh de go mbeadh torthaí grúpa scoláirí ag teacht le haon phatrún dáileacháin ar leith, de bharr nach ndéantar an obair a mheas ach amháin trí thagairt do na Gnéithe Cáilíochta seachas don chaoi ar éirigh leis na scoláirí eile.

Am do na Measúinthe Rangbhunaithe

Áirítear Measúnú Rangbhunaithe san am a shanntar do ghearrchúrsaí, timpeall 100 uair an chloig. Is ionann an Measúnú Rangbhunaithe seo agus toradh na hoibre ar tugadh fúithi in dhá shnáithe ar a laghad den ghearrchúrsa OSPS. Ach ba cheart tús a chur leis an Measúnú Rangbhunaithe i ndiaidh obair i dtrí shnáithe ar a laghad a chur i gcrích. Samhlaítear go ndéanfar an t-ullmhúchán i gcomhair an Mheasúnaithe Rangbhunaithe seo agus go gcuirfear i gcrích é thar thart ar 6 uair an chloig d’am ranga. Cé go mbeidh éagsúlacht ag baint leis an am a dhéantar an Measúnú Rangbhunaithe i ngearrchúrsaí, ag brath ar an scoil, ní féidir Measúinthe Rangbhunaithe a dhéanfar i gcomhair tuairisciú i bPróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS) a chur i gcrích sa chéad bhliain.

Neamhspleáchas na scoile i gcomhair an ullmhúcháin don Mheasúnú Rangbhunaithe

Leagtar amach sna treoirlínte seo raon roghanna le haghaidh an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ionas go mbeidh siad ag teacht le riachtanais agus le dálaí áirithe an scoláire agus na scoile. Bíonn rogha topaicí agus leaganacha amach ag an scoláire agus ag an múinteoir agus iad ag tabhairt faoin Measúnú Rangbhunaithe. Féadfaidh an scoil aon ghearrchúrsa ó CNCM a chur in oiriúint dá spéiseanna, riachtanais shonracha féin agus do chomhthéacs na scoile. Má tá an cúrsa á chur in oiriúint, d’fhéadfadh go mbeadh ar an scoil an Measúnú Rangbhunaithe a chur in oiriúint freisin ionas go

léireodh sé foghlaim an scoláire. Féadfaidh scoil a gearrchúrsa(i) féin a fhorbairt freisin, chomh maith le Measúnú Rangbhunaithe lena mbaineann. Tá treoirlínte ar fáil [anseo](#) d'aon scoil ar mian léi a gearrchúrsa(i) féin a fhorbairt.

An chaoi a dtacaíonn an scoil leis an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích

Tacaíonn an scoil leis na measúnuithe a chur i gcrích ach:

- a chinntiú go dtugtar an tSonraíocht agus na Treoirlínte do na Measúnuithe Rangbhunaithe de chuid CNCM do na múinteoirí
- tacú leis an múinteoir na Tuairisceoirí leibhéil a bronnadh ar gach scoláire a thaifeadadh
- taifid agus saothair a choinneáil, de réir mar is cuí, chun críche Athbhreithniú ar Foghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair
- na treoirlínte don Athbhreithniú ar Foghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a chur i bhfeidhm
- cleachtais mheasúnaithe chuimsitheacha a chur i bhfeidhm agus a chinntiú go mbeidh fáil ag gach scoláire ar an measúnú
- torthaí na Measúnuithe Rangbhunaithe a thuairisciú don scoláire agus dá thuismitheoirí/chaomhnóirí mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe na scoile agus trí Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

D'fhonn aiseolas a chur ar fáil don scoláire agus é i mbun an mheasúnaithe, ba cheart breathnú ar an bpróiseas leis na Measúnuithe Rangbhunaithe a chur i gcrích mar chuid den phróiseas teagaisc agus foghlama, agus ní chun críche measúnú amháin. Tá sé i gceist go dtabharfaidh an múinteoir treoir agus tacaíocht don scoláire agus go ndéanfaidh sé maoirseacht air ó thús deireadh an phróisis.

D'fhéadfadh go mbeadh an méid seo a leanas i gceist le tacaíocht:

- riachtanais an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a shoiléiriú
- samplaí anótáilte d'obair an scoláire a úsáid le brí agus le léirmhíniú na nGnéithe Cáilíochta a shoiléiriú don scoláire

- treoracha a chur ar fáil go straitéiseach chun críochnú tráthúil an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a éascú
- tacaíocht a chur ar fáil do scoláire ar bith a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aige.

Tabhair faoi deara nach féidir glacadh ach le hobair an scoláire féin lena mheasúnú i bPróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

Measúnú Rangbhunaithe in OSPS (gearrchúrsa)

Beidh an measúnú in OSPS rangbhunaithe. Bíonn Measúnú Rangbhunaithe amháin ann, ar féidir é a dhéanamh sa dara nó sa tríú bliain, ag brath ar an gcaoi a socraítear amchlár an gearrchúrsa. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach féidir obair a dhéantar sa chéad bhliain den tSraith Shóisearach a áireamh don tuairisciú sa PGSS.

Tionscadal agus machnamh

Cuimsítear tionscadal OSPS agus machnamh aonair le gach Measúnú Rangbhunaithe. Is féidir an tionscadal a bhunú ar thopaic ar bith a bhaineann leis an gcúrsa agus ba cheart go bhforbródh sé an méid a foghlaimíodh ó dhá shnáithe ar a laghad den gearrchúrsa OSPS. Trí oibriú ar an méid atá foghlamtha aige in dhá shnáithe ar a laghad, is féidir leis an scoláire naisc thábhachtacha a dhéanamh idir na gnéithe difriúla dá fholláine phearsanta, shóisialta agus shláinte, m.sh. *Cinntí a dhéanamh faoi úsáid substaintí agus an gaol atá aige le meabhairshláinte, Athbhreithniú a dhéanamh ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus an chaoi a dtacaíonn sé le daoine óga a mbíonn deacrachtaí acu i gcuidrimh.* Tá Samplaí de Mheasúnuithe Rangbhunaithe áirithe in AGUISÍN 1.

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú tríd an tionscadal deiridh, ag brath, a bheag nó a mhór, ar an topaic a roghnófar agus ar an bhformáid ina gcuirfear an tionscadal i láthair. Cúpla ceann a d'fhéadfadh a bheith ábhartha go háirithe:

Measúnú Rangbhunaithe: Tionscadal agus Machnamh
1.3, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.2, 2.6, 2.7, 2.10, 3.2, 3.5, 3.7, 3.9, 3.11, 4.1, 4.4, 4.13.

Ba cheart an scoláire a spreagadh chun an fhormáid is oiriúnaí ina gcuirfidh sé an tionscadal i gcrích a roghnú; formáidí scríofa, digiteacha, amhairc nó closfhormáidí. Cuirfidh scoláirí an tionscadal i gcrích i mbeirteanna nó i ngrúpaí beaga. Díreofar sa mheasúnú ar an ról nó an méid a chuireann gach scoláire

ar bhonn indibhidiúil leis an obair. Ní féidir glacadh le hobair nach féidir leis an múinteoir a dheimhniú lena meas sa PGSS.

Treoirínte don Mheasúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích:

Tá ceangal díreach idir measúnú in OSSP agus aidhm an ghearrchúrsa. De réir mar a fhoghlaimíonn an scoláire in OSPS, mar ghrúpa ranga, nó i ngrúpaí beaga, sainaitheoidh an scoláire i gcomhairle lena mhúinteoir tionscadal fiúntach agus stuama ina dtugtar fianaise ar fhoghlaim ó dhá shnáithe as na ceithre shnáithe ar a laghad.

Chun tacú leis an bpróiseas seo, de réir mar a fhoghlaimíonn an scoláire i snáithe ar leith, bheadh sé áisiúil aird a bheith ar na réimsí áirithe spéise nó na ceisteanna a thagann os comhair an scoláire de réir mar a théann sé tríd an snáithe. Tar éis ceann nó níos mó de na snáitheanna a bheith curtha i gcrích, féadfar dul siar ar na nótaí sin agus iarracht á déanamh tionscadal a d'fhéadfaí a úsáid i Measúnú Rangbhunaithe a shainaitheint. D'fhéadfaí iarraidh ar ghrúpaí beaga scoláirí ansin ceann de na tograí sin a mheas ar bhonn níos doimhne, agus cás a dhéanamh ar a shon don rang faoin gcúis gur tionscadal fiúntach a bheadh anseo agus an ceangal atá aige le foghlaim in dhá cheann nó níos mó de na snáitheanna sa ghearrchúrsa.

Ba cheart an tionscadal a chur i gcrích le páirtí nó i ngrúpa. Moltar nár cheart níos mó ná triúr scoláirí a bheith i ngrúpa le cinntiú gur féidir le gach scoláire a chion féin a dhéanamh don phróiseas. Tá obair le daoine eile lárnach don fhoghlaim in OSPS toisc go dtugann sé deiseanna don scoláire a chuid foghlama maidir le saincheisteanna sóisialta, pearsanta agus sláinte a phlé a chabhraíonn lena chinntiú go bhfuil sé ar chumas an scoláire an fhoghlaim thábhachtach a spíonadh dó féin.

Ag an bpointe seo, bheadh sé tábhachtach cinneadh a dhéanamh más é an rang iomlán a chuirfidh an tionscadal céanna i gcrích dá Measúnú Rangbhunaithe (ag obair i ngrúpaí beaga ar leith) nó an mbeifear in ann tacú le raon tionscadal difriúil. Fad is a thugann an scoláire faoin obair i mbeirteanna/ngrúpaí, díreofar sa mheasúnú rangbhunaithe ar an ról agus ar an méid a chuireann gach scoláire go haonar leis an obair.

Féadfar an scoláire a spreagadh chun leas a bhaint as raon leathan acmhainní chun a thionscadal a chur i gcrích. Is féidir é a threorú chun faisnéis sláinte atá iontaofa agus oiriúnach d'aois a shainaitheint agus léirmheas a dhéanamh uirthi. Is féidir é a threorú i dtreo beartas agus treoirínte laistigh den scoil nó ar leibhéal áitiúil agus/nó náisiúnta atá ábhartha don tionscadal. Féadfaidh sé foghlaim freisin faoi aon tionscnaimh áitiúla atá ábhartha don tionscadal.

Ba cheart go n-áireofaí le gach tionscadal:

- fianaise ar raon leathan faisnéis chúlra iontaofa faoin topaic lena n-áirítear chomh hábhartha agus chomh tábhachtach is atá sí do dhaoine óga
- feacht maidir le lucht féachana i gcás ina bhfuil sé sin ábhartha don tionscadal, m.sh. paimfléad eolais do thuismitheoirí.

Samhlaítear go dtógfaidh sé thart ar shé uair an chloig ar an scoláire an tionscadal a chur i gcrích ach d'fhéadfadh sé sin a bheith éagsúil ag brath ar an scoil. Agus freagra á thabhairt ar an tionscadal, tá sé tábhachtach aird a tharraingt ar an tábhacht atá le léirmhíniú cruthaitheach agus úrnua a thabhairt ar an tionscadal. Tá tionscadail shamplacha le fáil in Aguisín I. Níor cheart féachaint ar an liosta samplaí mar rud críochnaitheach ach mar threoir do na cineálacha tionscadal a bhféadfadh an scoláire tabhairt fúthu sa Mheasúnú Rangbhunaithe. Ba cheart an scoláire a spreagadh chun an fhormáid is oiriúnaí ina gcuirfidh sé an tionscadal i gcrích a roghnú; formáidí scríofa, digiteacha, amhairc nó closfhormáidí. Is féidir na gnéithe cáilíochta a úsáid chun tacú le comhráite leis an scoláire faoi chaighdeán a thionscadail.

Machnamh

I ndiaidh dó an tionscadal a chur i gcrích, iarrfar ar an scoláire machnamh **sonair** a dhéanamh. Ba cheart go n-áireofar sa mhachnamh

- míniú faoin gcaoi ar chuir sé, go haonar nó le grúpa eile, an tionscadal i gcrích
- tráchtairacht maidir lena chuid foghlama ón tionscadal agus má bhí tionchar aige ar a dhearcadh, luachanna, tuairimí agus a iompar agus má bhí, cén fáth
- léargas faoi thábhacht na topaice do shláinte agus folláine daoine óga

In OSPS, ceann de na scileanna is tábhachtaí a fhorbróidh an scoláire is ea an cumas atá aige machnamh a dhéanamh ar a chuid foghlama sna snáitheanna difriúla agus an bhrí atá leis dó féin ina shaol pearsanta agus sóisialta. Is féidir an cumas chun machnamh a dhéanamh a fhorbairt de réir a chéile de réir mar a spreagtar an scoláire machnamh rialta a dhéanamh mar chuid dá chuid foghlama in OSPS. Is féidir machnamh d'ardchaighdeán a spreagadh ach an ghné cháilíochta a bhaineann le machnamh a roinnt agus a phlé leis an scoláire.

Tá sé tábhachtach bealaí difriúla machnamh a chur ar fáil lena chinntiú nach n-éireoidh an scoláire bréan den phróiseas ach go mbeidh sé spreagtha agus suim aige ann agus san fhiúntas a bhaineann leis. Féadfaidh an scoláire a mhachnamh a chur isteach i bhformáidí éagsúla lena n-áirítear formáidí scríofa, físe agus closfhormáidí. Tá teimpléad samplach machnamh le fáil in Aguisín 2.

Tá ceangal idir na chéad trí ráiteas sna Gnéithe Cáilíochta agus an tionscadal. Tá ceangal ag an ráiteas deiridh leis an machnamh. Mar shampla, sna Gnéithe Cáilíochta maidir le Thar barr ar fad -

Thar barr ar fad

- Léirítear sa tionscadal gur baineadh úsáid den scoth as faisnéis chúlra.
- Léiríonn sé leibhéal cruthaitheachta den scoth agus gur tugadh léirmhíniú úrnua ar an ábhar.
- Taispeánann sé feasacht den scoth maidir leis an lucht féachana, nuair is ábhartha é sin don tionscadal
- Tá fianaise mhór ann go ndearna an scoláire machnamh fóna ar a chuid foghlama.

Is é an múinteoir a shocróidh cén tuairisceoir a bhronnfar ar an scoláire as a thionscadal ar dtús báire. Breathnóidh an múinteoir ansin ar chaighdeán machnaimh an scoláire aonair agus é/í ag déanamh cinnidh maidir leis an tuairisceoir deiridh a bhronnfar le haghaidh Measúnú Rangbhunaithe an scoláire.

Measúnú Rangbhunaithe: Comhairle don scoláire

- Roghnaigh tionscadal a bhfuil spéis agat níos mó a fhoghlaim faoi. Má tá tionscadal grúpa ar siúl agat, déan cinnte go bhfuil spéis agus meas ag gach ball den ghrúpa ar an topaic atá á plé.
- Coinnigh taifead de na topaicí a bhfuil spéis agat iontu de réir mar a bhíonn tú ag foghlaim sna snáitheanna difriúla den ghearrchúrsa OSPS. Coinnigh súil amach d'íomhánna, físeáin, agus ábhair scríofa a chuideoidh leat tuilleadh a fhoghlaim faoin topaic (na topaicí) seo. Cuideoidh sé seo leat freisin chun do chuid tionscadal a dhéanamh níos spéisiúla.
- Díreoidh do thionscadal ar fhoghlaim in dhá shnáithe ar a laghad den ghearrchúrsa OSPS. Is smaoineamh maith é tosú trí naisc a dhéanamh idir topaicí sna snáitheanna difriúla. Cabhróidh sé sin leat tionscadal an-fhiúntach a roghnú.
- Nuair a bheidh do mhúinteoir ag cabhrú leat féin agus le do chomhscoláirí tionscadal a roghnú le haghaidh an Mheasúnaithe Rangbhunaithe, úsáid faisnéis atá bailithe agat cheana féin agus déan tuilleadh taighde air chun cabhrú leat do ghrúpa/rang a spreagadh chun an tionscadal is dóigh leatsa is fiúntaí a dhéanamh.

- Chomh luath is a bheidh fócas an tionscadail socraithe, pioc amach foinsí faisnéise iontaofa in éineacht le do mhúinteoir. Roinn tascanna an tionscadail idir an grúpa ar bhealach a fhágfaidh go mbeidh gach duine in ann oibriú ar a chuid buanna féin.
- Úsáid do chruthaitheacht chun do thionscadal a chur in iúl agus a chur i láthair. Féadfaidh tú do thionscadal a chur i gcrích mar cháipéis, cur i láthair, físeán agus/nó trí íomhánna.
- Tabharfaidh do mhúinteoir tacaíocht duit chun do thionscadal a phleanáil agus a chur i gcrích le haghaidh Mheasúnú Rangbhunaithe OSPS. Bainfear leas as na Gnéithe Cáilíochta chun aiseolas a thabhairt duit faoin méid atá ag éirí leat a dhéanamh go maith agus faoi na rudaí ar féidir leat oibriú orthu chun iad a fheabhsú.
- Coinnigh nótaí i do dhialann phearsanta de na rudaí atá tú a fhoghlaim de réir mar a chuireann tú an tionscadal i gcrích. Cabróidh na nótaí sin leat machnamh ar ardchaighdeán a dhéanamh faoin méid a d'fhoghlaim tú sa tionscadal.

Na Gnéithe Cáilíochta: Tionscadal OSPS agus Machnamh
<p>Thar barr ar fad</p> <p>Léirítear sa tionscadal gur baineadh úsáid den scoth as faisnéis chúlra.</p> <p>Léiríonn sé leibhéal cruthaitheachta den scoth agus gur tugadh léirmhíniú úrnua ar an ábhar.</p> <p>Taispeánann sé feasacht den scoth maidir leis an lucht féachana, nuair is ábhartha é sin don tionscadal.</p> <p>Tá fianaise mhór ann go ndearna an scoláire machnamh fóna ar a chuid foghlama.</p>
<p>Os cionn na n-ionchas</p> <p>Léirítear sa tionscadal gur baineadh úsáid an-fhollasach as faisnéis chúlra.</p> <p>Léiríonn sé leibhéal cruthaitheachta an-ard agus gur tugadh léirmhíniú úrnua ar an ábhar.</p> <p>Taispeánann sé feasacht fhollasach maidir leis an lucht féachana, nuair is ábhartha é sin don tionscadal.</p> <p>Tá fianaise láidir ann go ndearna an scoláire machnamh fóna ar a chuid foghlama.</p>
<p>Ag teacht leis na hionchais</p> <p>Léirítear sa tionscadal gur baineadh úsáid shásúil as faisnéis chúlra.</p> <p>Taispeánann sé leibhéal sásúil cruthaitheachta i ndearadh an tionscadail.</p> <p>Taispeánann sé feasacht shásúil ar an lucht féachana, nuair is ábhartha é sin don tionscadal.</p>

Tá fianaise mhaith ann go ndearna an scoláire machnamh ar a fhoghlaim.

Níor chomhlíon na hionchais go fóill

Léirítear sa tionscadal tuiscint theoranta ar an bhfaisnéis chúlra.

Tá an chruthaitheacht nó an cumas an t-ábhar a léirmhíniú i ndearadh an tionscadail in easnamh.

Tá easpa feasachta ann maidir le lucht féachana, nuair is ábhartha é sin don tionscadal.

Is beag fianaise atá ann go ndearna an scoláire aon mhachnamh ar a chuid foghlama.

Cuirfear na Gnéithe Cáilíochta seo i bhfeidhm ar shamplaí barántúla d'obair scoláirí. Ag eascairt ón bpróiseas seo

- d'fheadfaí leasuithe a dhéanamh ar na Gnéithe Cáilíochta
- foilseofar Gnéithe Cáilíochta leasaithe mar is cuí, sna treoirínte measúnaithe
- foilseofar samplaí anótáilte d'obair scoláirí ar www.curriculumonline.ie

Cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair

Gheobhaidh comhaltaí foirne comhthuisctint ar chaighdeáin ghearrchúrsaí na sraithe sóisearaí trí phlé gairmiúil a dhéanamh sna cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair. Bailíonn múinteoirí samplaí de shaothar scoláirí agus cuireann a mbreithiúnais i gcomparáid le comhghleacaithe eile. Le himeacht ama, is mar thoradh ar an bpróiseas sin a gheofar tuiscint níos fearr ar na caighdeáin agus a chinnteofar go ndéantar feidhmíocht scoláirí a mheas ar bhonn comhsheasmhach.

Baileofar samplaí de Mheasúnuithe Rangbhunaithe de chuid na scoláirí i gcomhair plé ag an gcruinniú Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair. Mar chuid den ullmhúchán don chruinniú, sainnithneoidh gach múinteoir sampla amháin d'obair scoláire le haghaidh gach tuairisceora, nuair is féidir, agus beidh siad sin ar fáil lena bplé ag an gcruinniú. Féadfar aon fhearas taifeadta fuaime nó closamhairc atá ar fáil sa scoil, amhail táibléid, fón póca, ríomhaire glúine nó físcéamara, a úsáid chun na críche sin. Ba cheart fearas scoile seachas fearas pearsanta a úsáid. Ba chóir aird a thabhairt ar threoirínte cosanta leanaí fad is atá an taifeadadh ar siúl agus go mbeadh sé ag teacht le beartas úsáide inghlactha agus cosanta sonraí na scoile. (Ní bhaineann sé seo ach le cásanna ina dtairfeadfar an scoláire.)

Nuair a bhíonn múinteoir aonair ar ghearrchúrsa i scoil, nuair is indéanta, glacfaidh an múinteoir páirt i gcruinniú Athbhreithnithe Foghlama agus Measúnaithe Ábhair le scoil eile. Fiosrófar cumas TFC le tacú leis na cruinnithe sin.

Tar éis an Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair déanfaidh gach múinteoir athmhachnamh ar bhreithiúnas ar obair a scoláire bunaithe ar thorthaí an chruinnithe agus, nuair is gá, déanfaidh sé na hathruithe cuí chun an leibhéal gnóthachtála a bronnadh ar an saothar ar an gcéad dul síos a chur ina cheart. Úsáidtear na Tuairisceoirí a bhronntar chun dul chun cinn agus gnóthachtáil a thuairisciú do thuismitheoirí agus don scoláire mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe na scoile agus trí Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí.

Is féidir teacht ar a thuilleadh sonraí faoi na cruinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair a bhainistiú agus faoi pháirt a ghlacadh iontu ag <https://ncca.ie/ga/an-tsraith-sh%C3%B3isearach/meas%C3%BA-%C3%BA-agus-tuairisci%C3%BA/cruinnithe-afm%C3%A1/>.

Aiseolas a úsáid

Céim ríthábhachtach is ea aiseolas éifeachtach a chur ar fáil le tacú leis an bhfoghlaim. Cuirfear an scoláire ar an eolas faoin Tuairisceoir a bronnadh air díreach tar éis torthaí an chruinnithe athbhreithnithe a phróiseáil. Bíodh sin mar atá, bíonn níos mó i gceist leis an aiseolas ná an Tuairisceoir a bronnadh ar an scoláire a chur in iúl dó. Féadtar aiseolas ar láidreachtaí obair an scoláire, agus ar réimsí ar gá iad a fheabhsú, a úsáid le tacú leis an bhfoghlaim amach anseo. Tá tuilleadh eolais faoi aiseolas a úsáid le fáil ag [Fócas ar an bhFoghlaim | CNCM](#).

Aguisín 1: Tionscadail Shamplacha

Ba chóir don tionscadal OSPS díriú, tríd is tríd, ar fhianaise ar fhoghlaim in dhá cheann ar a laghad de na ceithre shnáithe den ghearrchúrsa OSPS. Léirítear sna tionscadail shamplacha seo a leanas an chaoi a bhféadfaí é sin a dhéanamh.

Snáitheanna gaolmhara agus torthaí foghlama	Tionscadal
<p>Snáithe 1</p> <p>1.5 Spriocanna pearsanta gearr-, meán-, agus fadtéarmacha a aithint mar aon le bealaí ina bhféadfaí iad a bhaint amach</p> <p>1.6 Scileanna cinnteoireachta a chur i bhfeidhm i réimse suíomhanna</p> <p>1.7 Eolas cuí agus iontaofa faoi shláinte agus folláine a aimsiú</p> <p>Snáithe 2</p> <p>2.1 A mheas conas a chuireann aiste bia, gníomhaíocht choirp, codladh/scíth agus sláinteachas le féinmhuinín, féinmheas agus folláine</p> <p>2.6 Meabhrú ar na hiarmhairtí pearsanta, sóisialta agus dlíthiúla a thagann lena n-úsáid féin drugaí nó le húsáid daoine eile</p> <p>2.7 Léirmheas a dhéanamh ar an eolas agus na tacaí atá ar fáil do dhaoine óga i dtaca le húsáid substaintí</p>	<p>Acmhainn a dhearadh do do chomhghleacaithe féin ar a dtugtar ‘Cúnamh leis an gCinnteoireacht’</p>
<p>Snáithe 1</p> <p>1.2, 1.4, 1.5, 1.9</p> <p>Snáithe 2</p> <p>2.3, 2.5, 2.7, 2.8, 2.9, 2.9, 2.10</p> <p>Snáithe 3</p> <p>3.2, 3.3, 3.8, 3.9</p> <p>Snáithe 4</p> <p>4.1, 4.2, 4.8, 4.9</p>	<p>Rannchuidiú le feachtas fógraíochta ar ‘An Ógántacht – aois na ndeiseanna’</p>
<p>Snáithe 2</p> <p>2.5, 2.6, 2.7</p>	<p>Feachtas meán a dhearadh maidir leis na hiarmhairtí atá le húsáid alcóil agus tobac agus cén áit agus cén chaoi a bhfaighidh tú</p>

Snáithe 4 4.7, 4.8, 4.9	cabhair le haghaidh fadhbanna a bhaineann le drugaí
-----------------------------------	---

Aguisín 2: Teimpléad Machnaimh

Déanfaidh an scoláire machnamh aonair ar a thionscadal OSPS. Féadfar an machnamh a chur i gcrích ó bhéal nó é a scríobh síos.

Sampla de chroí-abairtí...

Sa tionscadal seo, iarradh orm/orainn...

Agus an tionscadal seo á dhéanamh agam/againn, ba iad na foinsí eolais ab fhearr ná... mar gheall...

An rud faoi leith a rinne mé sa tionscadal...

D'fhoghlaim mé na rudaí seo a leanas faoin topaic seo in OSPS nuair a rinne mé an tionscadal seo...

Bhí tionchar ag an tionscadal seo ar mo chuid smaointeoireachta/iompair/dearcthaí ar na bealaí seo a leanas –

Ceapaim go bhfuil an fhoghlaim seo tábhachtach do dhaoine óga mar...

Teimpléad samplach machnaimh

Snáithe
Topaic
Breac-chuntas ar an tionscadal
An chaoi ar chuir mé/muid an tionscadal i gcrích
Faisnéis thábhachtach a fuarthas agus an chaoi a ndearna mé/muid cinntí faoi na rudaí a cuireadh san áireamh ann
Mo ról sa tionscadal agus na rudaí a rinne mé go maith
Na rudaí a rinne mo ghrúpa go maith
Cad a dhéanfainn ar bhealach eile an chéad uair eile
Dúshlán/bacainní ar thángthas orthu
Tá an tionscadal seo tábhachtach do dhaoine óga mar gheall...

An chaoi a gcuirfinn an méid atá foghlamtha agam i bhfeidhm ar mo shaol féin.